

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Margret Siilbaum
Astro Baltics
margret.siilbaum@noom.ee

Teie 27.01.2025

Meie 06.02.2025 nr 2.2-9/25/300-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise, milles soovite üldiseid selgitusi isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) ja andmekaitse kohta ettevõtluses. Nimelt küsite: *Millised järgnevatest andmetest, mida kogume füüsilistest isikutest klientidelt, kuuluvad GDPR mõistes isikuandmete alla ja peame kustutama/muutma mitteidentifitseeritavaks juhul, kui meilt seda palutakse? a. Nimi, b. Isikukood, c. Telefoninumber, d. E-posti aadress, e. Aadress, f. Ettevõtte nimi ja ametikoht, g. Arveldusarve andmed, h. Päringute tekstid. Millised andmekaitsemäärused kohalduvad juriidilistele isikutele? Milline peaks olema säilitustähtaeg andmetele, mis ei ole seotud raamatupidamisest tulenevate piirangutega?*

Selgitan vastuseks Teie esimesele küsimusele, et isikuandmed on kõik andmed üksikuna või kogumis, mille kaudu inimene on otseselt või kaudselt äratuntav, näiteks nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaatorid, samuti füüsilised, geneetilised, vaimsed, majanduslikud, kultuurilised ja mistahes muud tuvastamist võimaldavad tunnused ja nende kombinatsioonid¹. Ehk siis kui inimene on tuvastatav läbi mingite parameetrite, siis saab neid andmeid lugeda isikuandmeteks.

Isikuandmete kaitse reeglid ei kehti kui teave ei võimalda isikut mõistlike pingutustega tuvastada². Tuleb arvestada, et isikuandmed on ainult füüsilisel isikul – juriidilisel isikul puudub eraelu ning seega ka isikuandmed, seetõttu ei kohaldu ka andmekaitsereeglid.

Vastuseks Teie teisele küsimusele selgitan, et isikuandmete kaitse nõuded Eestis on sätestatud peamiselt [Isikuandmete kaitse üldmääruses](#) (IKÜM või inglise keeles ka GDPR) ning [isikuandmete kaitse seaduses](#) aga kohustusi võib ka muudest seadustest tulla. See olenebki juba sellest, millega ettevõtte tegeleb ning milliseid andmeid kogub.

IKÜM³ sätestab, et isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik ja andmesubjektile läbipaistev; samuti tohib isikuandmeid töödelda (sh koguda, säilitada jne) üksnes kindlaksmääratud õiguspärasel eesmärgidel⁴ ning koguda tuleb eesmärgi seisukohalt võimalikult vähe andmeid⁵. Isikuandmete töötlemise õiguslike aluste loetelu on sätestatud IKÜM artiklis 6. Seda, millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil andmetöötlust läbi viiakse, peab IKÜM-i⁶ kohaselt **selgitama ja tõendama iga andmetöötleja ise** vastavalt töödeldavatele andmetele.

¹ Vt üldmääruse art. 4 p.1; direktiivi art. 3 p. 1.

² Vt üldmääruse põhjenduspunkt 26 ja 57 ning art. 11; direktiivi pp. 21.

³ IKÜM art 5 lg 1 p a

⁴ IKÜM art 5 lg 1 p b

⁵ IKÜM art 5 lg 1 p c

⁶ IKÜM art 5 lg 2

Kui õiguslik alus isikuandmete töötlemiseks puudub, siis andmeid töödelda (sh koguda, edastada, salvestada vms) ei tohi. Niisama igaks juhuks andmeid töödelda, sh koguda, eesmärgiga, et ehk hiljem on tarvis, ei ole samuti lubatud.

Vastuseks Teie kolmandale küsimusele selgitan, et andmete säilitamise tähtaja määramisel peab järgima nii minimaalsuse kui eesmärgipärasuse nõudeid, kuid ka erinevatest seadustest tulenevaid reegleid olenevalt kogutavatest andmetest. Säilitamiseks peab olema konkreetne põhjus ja ükski isikuandmete hulk ei tohi olla igavene. Üldise printsiibi järgi peaks andmete säilitamine olema minimaalne ehk andmed kustutatakse kohe kui eesmärk on täidetud. Kui osutub vajalikuks andmeid säilitada kauem, siis tuleb seda põhjendada ja tuua välja konkreetne põhjendatud aeg, kaua andmeid säilitatakse (näiteks raamatupidamisest tulenev säilitustähtaeg).

Isikul on õigus andmetöötaja poole pöörduda järgmiste taotlustega:

- nõuda võimalust oma andmetega [tutvuda](#) ehk siis saada teada, kuidas ja milliseid pöörduja isikuandmeid töödeldakse, sh kellele tema isikuandmeid edastatakse (ettevõttevälised isikud, nt maksu- ja tolliamet, tervisekassa vms) ning kes neid andmeid veel töötleb (ettevõttesised isikud ning ettevõttega seotud isikud, nt raamatupidamisteenuse osutaja), mistõttu tasub eeskirjadesse kirja panna ning andmesubjektidele tutvustada enne nende isikuandmete töötlemist.
- nõuda oma isikuandmete [parandamist](#).
- nõuda oma isikuandmete [kustutamist](#).
- nõuda oma isikuandmete töötlemise [piiramist](#).
- nõuda oma isikuandmete [ülekandmist](#).

Andmetöötlejal tuleb pöördumisele vastata 30 päeva jooksul ning anda vastus, kas isiku nõue täidetakse või mitte. Keeldumist peab põhjendama ehk siis Teil tuleb selgitada, miks ja millisel alusel Te neid mingeid isikuandmeid töötlete. Kui selgitusi ei anta või need ei ole selged ning piisavad, siis saab andmesubjekt vajadusel pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni.

Lisainformatsiooni saamiseks soovitame tutvuda Andmekaitse Inspektsiooni veebilehel avaldatud korduma kippuvate küsimustega ([KKK](#)), samuti [isikuandmete töötlemise üldjuhendiga](#), kus on kirjas kõige olulisem, mida isikuandmete töötleja peab teadma. Samuti leiab informatsiooni andmetöötleja vastutusest ning kohustustest isikuandmete töötlemisel [siit](#).

Kui ettevõttel on vaja õiguslikku abi ja seisukohta lähtuvalt konkreetsetest asjaoludest ning töödeldavatest andmetest, siis soovitame pöörduda õigusnõustajate (advokaadid, juristid) poole, kes saavad aidata korrektse dokumentatsiooni koostamisel.

Samuti on andmetöötlejal võimalus tellida Andmekaitse Inspektsiooni uudiskiri, et olla kursis andmetöötamise aktuaalsete uudistega. Uudiskirjaga saab liituda siit: <https://www.aki.ee/meist/teadlikkus/uudiskiri>

Kokkuvõtteks selgitangi, et isiku pöördumise saamisel peate kustutama, piirama vms need andmed, mille töötlemiseks puudub Teil õiguslik alus. Seda, millisel alusel andmetöötleja andmeid kogub, peab rangelt teadma iga ettevõtte ise. Oluline ongi teada, et kui nõudega (näiteks kustutada) andmetöötleja poole pöördatakse ning ettevõtte ei oska selgitada, millisel alusel ta neid andmeid töötleb (nimi jne), siis tuleb need andmed koheselt kustutada.

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Liina Kroonberg
jurist

peadirektori volitused